

Lietuvos Respublikos ambasada Švedijos Karalystėje

2021 M. GEGUŽĖS MĖN. ŠVEDIJOS EKONOMINĖS SITUACIJOS APŽVALGA

Pagrindinės naujienos trumpai:

- Švedijos kompanijų eksporto lūkesčiai pasiekė seniai regėtas aukštumas;
- Švedijos Vyriausybė sulaukė kritikos, kad neturi plano kaip šalies ekonomikai išeiti iš užsitęsusių ekonominės krizės;
- Švedijos užsienio prekybos apimtys 2021 m. balandžio mėn. augo 25.3 proc.
- Švedijos Vyriausybė nusprendė pratęsti finansinės paramos skyrimą dėl COVID-19 nuostolių patyrusiems individualią veiklą vykdančiams asmenims;
- Švedijos verslas mažina investicijų apimtį lyginant su 2020 m.
- Ekonomikos ekspertai perspėja dėl Švedijos nekilnojamojo gyvenamojo būsto rinkos perkaitimo;
- Švedijos verslo flagmanai sulaukė kaltinimų dėl korupcijos ir Mianmaro karinio režimo rėmimo.

Ūkis, finansai, energetika, transportas, verslas

Namų ūkių vartojimas sparčiai atsigauja

SE Statistikos agentūros duomenimis, SE namų ūkių vartojimas 2021 m. kovo mėn. lyginant su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu augo 5 proc. Nordea banko ekonomistų teigimu, prieš-pandeminis namų ūkių vartojimo lygis turėtų būti pasiektas jau artimiausiu metu. Sparčiausiai vartojimas augo (+14.8 proc.) laisvalaikio, kultūros, prekių ir paslaugų sektoriuose. Tuo tarpu viešojo maitinimo ir apgyvendinimo paslaugų sektoriuose vartojimas smuko 9 proc. lyginant su praėjusiais metais.

Švedija statys naują konteinerių krovos uostą

Kompanija SCA Logistics AB pranešė, kad rytinėje SE pakrantėje greta Tunadal uosto (Sundsvall regione) bus statomas naujas jūrų konteinerių krovos uostas, kurio metiniai krovos pajėgumai turėtų siekti 100 tūkst. konteinerių. Naują uostą ketinama pastatyti iki 2023 m. rudens, o projekto vertė sieks 250 mln. SEK. Sparčiai augant investicijoms SE šiaurės regionuose, SE Vyriausybė ir privačios kompanijos imasi ambicingų planų gerinti transporto ir energetikos infrastruktūrą bei junglumą tarp SE šiaurinių regionų ir likusių regionų.

Švedijos kompanijų eksporto lūkesčiai pasiekė seniai regėtas aukštumas

Remiantis SE Prekybos ir investicijų tarybos surengtos SE eksportuotojų apklausos rezultatais, SE eksporto vadybininkų indeksas (EMI) 2021 m. II ketvirtyje pakilo iki 70.9 punktų, ir tai yra aukščiausias rezultatas nuo 2007 m. (p.s. 2020 m. II ketvr. EMI siekė tik 38 punktus). Šiuos rezultatus sąlygojo augantys eksporto užsakymai ir eksporto pelningumas. Kaip kylančius iššūkius artimiausioje perspektyvoje SE eksporto kompanijos įvardijo išaugusį prekių pristatymo laiką, komplektacinių dalių tiekimo grandinių sutrikimą bei nepakankamą pasiūlą prekių gabavimui laivais. Prognozuojama, kad labiausiai smuks eksportas į Pietų Ameriką (nuo 63.7 iki 49.6 punktų lyginant su 2021 m. I ketv.), Artimuosius Rytus, Turkiją ir Afriką (nuo 58.8 iki 55). SE eksportas į Europos žemyną neturėtų labai kisti, tuo tarpu eksporto augimas numatytas tik į Aziją (nuo 67 iki 69.4).

Nedarbo lygis Švedijoje sumažėjo iki 8.1 proc.

SE Visuomenės įdarbinimo agentūros paskelbtais naujausiais duomenimis, nedarbo lygis 2021 m. balandžio mėn. SE sumažėjo iki 8.1 proc. arba 423 tūkst. darbingo amžiaus SE

gyventojų neturinčių darbo (2021 m. kovo mėn. nedarbo lygis siekė 8.5 proc.). Tačiau nedarbas jaunimo tarpe išlieka gana aukštas ir siekia 10 proc. Tiesa, SE Statistikos agentūros duomenimis, labai skiriasi nedarbo lygis tarp SE gimusių bei užsienyje gimusių SE piliečių, atitinkamai 4.6 proc. ir 20 proc.

Švedijoje 2020 m. šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas į atmosferą sumažėjo 10 proc.

SE Statistikos agentūros duomenimis, SE į atmosferą 2020 m. buvo išmesta 49,7 mln. tonų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD), 10 proc. mažiau lyginant su 2019 m. Labiausiai klimato kaitos labui pasistengė transporto sektorius (-30 proc. ŠESD emisija) ir apdirbamoji pramonė (-13 proc.). Tai didžia dalimi sietina su COVID-19 pandemijos neigiamu poveikiu aviacijai ir paslaugų sektoriui bei užsienio prekybos tiekimo grandinių sutrikimu.

Švedijos Vyriausybė sulaukė kritikos, kad neturi plano kaip šalies ekonomikai išeiti iš užsitęsios ekonominės krizės

2021-05-24 d. SE Fiskalinės politikos taryba savo ataskaitoje pažymėjo, kad Vyriausybė ėmėsi tinkamų finansinių priemonių gelbėjant šalies ekonomiką nukentėjusią nuo COVID-19 pandemijos. Greta pagyrimo žodžių nuskambėjo ir kritikos gaidelės Vyriausybės adresu: dėl vėlavusių sprendimų dėl finansinės paramos skyrimo bei sąlygų keitimo finansinei paramai gauti. Taip pat buvo pabrėžta, kad SE Finansų ministrė Magdalena Andersson neturi plano kaip šalies ekonomikai išeiti iš užsitęsios ekonominės krizės. 2020 m. Vyriausybės parama verslui, nukentėjusiam nuo COVID-19 pandemijos, siekė 160 mlrd. SEK. Tuo tarpu Vyriausybės bendra skola turėtų išaugti nuo 3.1 proc. iki 4.5 proc. nuo BVP., kuri bus didžiausia per paskutinius du dešimtmečius.

Švedijos užsienio prekybos apimtys 2021 m. balandžio mėn. augo 25.3 proc.

Remiantis SE Statistikos agentūros paskelbtais duomenimis, SE užsienio prekybos apyvarta siekė 259,8 mlrd. SEK, t.y. 25.3 proc. augimas lyginant su tuo pačiu laikotarpiu 2020 m. Prekių eksportas siekė 130,8 mlrd. SEK, o importas - 129 mlrd. SEK, užsienio prekybos saldo +1,8 mlrd. SEK (p.s. Tiesa, 2020 m. balandžio mėn. užsienio prekybos saldo siekė 5,4 mlrd. SEK). 2021 m. sausio-balandžio mėn. prekių eksportas siekė 512,5 mlrd. SEK, o importas – 497,6 mlrd. SEK. Į ES šalis eksportuota prekių už 276,4 mlrd. SEK, į trečiąsias šalis – 236,1 mlrd. SEK. Importuota iš ES šalių prekių už 340,9 mlrd. SEK, iš trečiųjų šalių – 156,7 mlrd. SEK. SE eksporto sektoriuje dirba beveik 1,5 mln. darbuotojų, ir jis sukuria 50 proc. SE BVP.

Švedijos verslas mažina investicijų apimtį lyginant su 2020 m.

SE Statistikos agentūros duomenimis, SE verslas 2021 m. I ketv. investicijoms skyrė 71,5 mlrd. SEK ir t.y. 7 proc. mažiau lyginant su 2020 m. tuo pačiu laikotarpiu. Daugiausia investicijų apimtį sumažino statybų ir prekybos sektoriai (-14 proc.), energetikos ir transporto sektoriai - atitinkamai -12 ir -11 proc. Tuo tarpu Informacijos ir komunikacijos sektorius investicijas padidino 24 proc. Beveik 50 proc. visų SE verslo investicijų buvo skirta naujų pramonės įrenginių įsigijimui, 26 proc. – pramoninių pastatų statybai ir rekonstrukcijai, 15 proc. – gyvenamųjų namų statybai.

Švedijos Vyriausybė nusprendė pratęsti finansinės paramos skyrimą dėl COVID-19 nuostolių patyrusiems individualią veiklą vykdančiams asmenims

2021-05-27 d. SE Vyriausybė priėmė sprendimą, kad finansinė parama individualią veiklą vykdančiams asmenims (ypač kultūros, turizmo ir paslaugų sektoriuje) atsižvelgiant į individualią veiklą vykdančių asmenų sumažėjusią apyvartą dėl COVID-19 bus skiriama ir siekiant padengti nuostolius už 2021 m. kovo - birželio mėn. Į valdžios

finansinę paramą (iki 24 000 SEK per mėn.) galės pretenduoti individualią veiklą vykdančius asmenis, jeigu jų veiklos apyvarta 2021 m. kovo -birželio mėn. bus smukusi daugiau nei 30 proc. lyginant su 2019 m.

Ekonomikos ekspertai perspėja dėl Švedijos nekilnojamojo gyvenamojo būsto rinkos perkaitimo

Prasidėjus COVID-19 pandemijai, SE nekilnojamojo gyvenamojo būsto rinka bei nekilnojamojo turto kainos ėmė sparčiai augti. Vien 2021 m. I ketv. investicijos į SE nekilnojamojo gyvenamojo būsto rinką augo 15 proc. lyginant su 2020 m. tuo pačiu laikotarpiu. Tai sąlygojo tiek išaugusios gyventojų santaupos (dėl apribotų galimybių leisti pinigus kelionėms ar laisvalaikio pramogoms), kurios buvo investuojamos į nekilnojamąjį turtą, tiek ir Vyriausybės skirta finansinė parama šalies verslui, nukentėjusiam nuo COVID-19, kuris dalį šių lėšų skyrė nekilnojamo gyvenamojo būsto projektų vystymui. SE Nacionalinio banko pirmininkas Stefan Ingves perspėjo, kad nekilnojamojo gyvenamojo būsto rinkos perkaitimas gali neigiamai paveikti SE ekonomikos atsigavimą po COVID-19 pandemijos sukeltos recesijos. S. Ingves išsakė įsitikinimą, kad SE Finansinės priežiūros institucijos turėtų imtis prevencinių žingsnių siekiant išvengti neigiamų pasekmių. EBPO taip pat perspėjo SE Vyriausybę dėl nekilnojamojo gyvenamojo būsto burbulo augimo neigiamų pasekmių.

Švedijos verslo flagmanai sulaukė kaltinimų dėl korupcijos ir Mianmaro karinio režimo rėmimo

Praėjusią savaitę SE žiniasklaida mirgėjo nuo pranešimų apie reputacinius skandalus, į kuriuos įsivėlė SE verslo flagmanai. SE telekomunikacijų bendrovės Ericsson keturiems aukšto rango vadovams SE teisėsauga iškėlė bylas dėl korupcijos, kai siekiant laimėti kontraktus 2011-2012 m. Džibučio pareigūnams Ericsson kompanija kyšiams išleido daugiau nei 2 mln. USD (p.s. reiktų pažymėti, kad pastaraisiais metais Ericsson kompanija sulaukė virtinės kaltinimų tiek iš JAV, tiek ir iš SE teisėsaugos institucijų dėl korupcinės veiklos Afrikos ir Azijos šalyse, kur kontraktai buvo laimimi pasitelkiant kyšius). Tuo tarpu SE kapitalo bankai Nordea, SEB ir Swedbank sulaukė viešų kaltinimų iš žmogaus teisių organizacijų dėl investicijų į Mianmaro kompanijas, kurios yra kontroliuojamos arba glaudžiai susijusios su Mianmaro karine chunta.

Paskirtas naujas SEB Baltijos šalių regiono vadovas

SEB paskelbė, kad Niina Äikäs pakeis Jonas Ahlström SEB Baltijos šalių regiono padalinio vadovo poste. Prieš tai Niina Äikäs užėmė vadovaujančias pareigas SEB Suomija padalinyje.

Pastabos: nurodytos piniginės sumos perskaičiuotos pagal kursą 1 EUR = 10,11 SEK

Esant poreikiui, Lietuvos ambasada galėtų pateikti detalesnę informaciją apie apžvalgoje minimus Švedijos ekonomikos įvykius ir tendencijas. Prašome atskirai informuoti apie jūsų pageidavimą gauti šią informaciją donatas.butkus@urm.lt

Parengė:

Lietuvos Respublikos ambasados Švedijos Karalystėje patarėjas Donatas Butkus,
tel. +46 8 667 5455, donatas.butkus@urm.lt.